

บทที่ 11

การบัญชีตามความรับผิดชอบและ
การประเมินผลการทำงาน

การบัญชีตามความรับผิดชอบ

การบัญชีตามความรับผิดชอบ หมายถึง กระบวนการในการรวบรวม จัดประเภท จัดบันทึก วิเคราะห์ และสรุปผลข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบของรายงานผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหน่วยงานตามความรับผิดชอบ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนและป็นส่วนทรัพยากรให้แก่หน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการควบคุมและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารและหน่วยงานที่ผู้บริหารนั้นรับผิดชอบ โดยหน่วยงานที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของผู้บริหาร เรียกว่า ศูนย์ความรับผิดชอบ (Responsibility centers)

ประเภทของศูนย์ความรับผิดชอบ

สามารถจำแนกประเภทของศูนย์ความ
รับผิดชอบออกได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. ศูนย์ต้นทุน (Cost Centers)
2. ศูนย์รายได้ (Revenue Centers)
3. ศูนย์กำไร (Profit Centers)
5. ศูนย์การลงทุน (Investment Centers)

การประเมินผลการปฏิบัติงานของศูนย์ความรับผิดชอบต่อการลงทุน

1. อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment: ROI)
2. กำไรส่วนที่เหลือ (Residual Income: RI)
3. มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ (Economic Value Added: EVA)

แบบฝึกหัดท้ายบท

1. โครงสร้างการบริหารงานขององค์กรธุรกิจ แบ่งออกเป็นกี่ประเภท ประเภทใดบ้าง และมีลักษณะอย่างไร
2. จงอธิบายความหมายของการบัญชาความรับผิดชอบ
3. จงอธิบายประเภทของศูนย์ความรับผิดชอบ หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารแต่ละศูนย์ความรับผิดชอบ
4. การวัดความสำเร็จของศูนย์ความรับผิดชอบสามารถวัดได้จากอะไร